Dosarul nr. 2-19221/2023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19 martie 2024 mun. Chișinău

Judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru – Petru Harmaniuc, judecând în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă cauza civilă intentată la acțiunea depusă de către Banca Comercială „EXIMBANK" Societate pe Acțiuni împotriva lui *****Andrei și *****Irina cu privire la încasarea solidară a datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 18 septembrie 2023, Banca Comercială „EXIMBANK" Societate pe Acțiuni (în continuare B.C. „EXIMBANK" S.A.) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui *****Andrei și *****Irina cu privire la încasarea solidară a datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată B.C. „EXIMBANK" S.A. a relevat că, în baza contractului de credit nr.32845 din 21 mai 2020 a acordat lui *****Andrei credit în sumă de 75 000 lei, cu termenul final de rambursare la 21 mai 2025.

Tot la 21 mai 2020 în baza contractului de credit nr.32846 a acordat lui *****Andrei credit în sumă de 75 000 lei, cu termenul final de rambursare la 21 mai 2025, iar pârâtul s-a obligat să restituie creditele și să plătească dobânda și alte costuri aferente creditelor.

Menționează că, în scopul garantării executării obligațiilor ce reies din contractele de credit, la 21 mai 2020 a încheiat cu *****Irina contractul de fidejusiune nr.32845, potrivit căruia ultima și-a asumat obligația să răspundă solidar cu debitorul *****Andrei față de bancă pentru onorarea obligațiilor aferente contractelor de credit nr.32845 și nr.32846 din 21 mai 2020, în cazul în care debitorul nu și-a onorat aceste obligații.

Susține că potrivit condițiilor contractelor de credit menționate supra, creditele s-au eliberat într-o singură tranșă, la contul curent a pârâtului, cu rată a dobânzii fixe în mărime de 13,95% anual. Plățile aferente creditelor urma a fi efectuate în rate lunare conform graficului de plăți, iar pentru utilizarea creditelor peste termenele scadență a ratelor, *****Andrei plătește dobândă de întârziere egală cu 5 puncte procentuale față de rata dobânzii indicate la pct.5, aplicată la soldul creditului neachitat în termen pentru toată perioada de întârziere.

Remarcă și faptul că, *****Andrei nu și-a onorat obligațiile asumate conform contractelor de credit și la 13 septembrie 2023 pârâții au acumulat datorii la achitarea creditelor și anume: în baza contractului de credit nr.32845 din 21 mai 2020 datoria la creditul neachitat constituie 46 360,12 lei, dobânda contractuală în sumă de 7 386,93 lei și dobânda majorată (penalitate) în sumă de 14,61 lei, iar în baza contractului de credit nr.32846 din 21 mai 2020 datoria la creditul neachitat constituie 46 360,12 lei, dobânda contractuală în sumă de 7 467,19 lei și dobânda majorată (penalitate) în sumă de 14,61 lei.

Afirmă că, în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, a expediat în adresa pârâților notificările nr.03-1 din 09.06.2023 și nr.03-2 din 01.08.2023, prin care a informat despre încălcarea condițiilor contractuale și a solicitat ca în termen de 15 zile calendaristice din data recepționării notificărilor achitarea restanțelor. Totodată pârâții au fost notificați că în cazul

în care refuză să-și onoreze obligațiile contractuale privind rambursarea datoriei, banca va fi constrânsă să valorifice creanțele sale pe cale judiciară. Notificările au rămas fără răspuns, iar pârâții continuă să înregistreze restanțe la achitarea creditelor.

Astfel, B.C. „EXIMBANK" S.A. solicită încasarea în mod solidar de la *****Andrei și *****Irina în beneficiul său a datoriei în sumă totală de 107 603,58 lei și taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 3 228,11 lei.

În conformitate cu art. 276^2 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În conformitate cu art. 276^3 alin. (3) Codul de procedură civilă, în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 septembrie 2023 s-a primit în procedura de examinare ca cerere cu valoare redusă cererea de chemare în judecată ținând cont că suma datoriei solicitate nu depășește 10 salarii medii pe economie, fără a lua în considerație penalitatea solicitată și cheltuielile de judecată și s-a acordat pârâților *****Andrei și *****Irina termen de 30 zile pentru depunerea referinței (f.d. 35).

În conformitate cu art. 276^4 alin. (2) Codul de procedură civil, dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pîrîtul nu depune referinţă, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

Prin avizele de recepție DS8010948241AS și DS8010956383AS se confirmă că *****Andrei și *****Irina au recepționat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, însă nu au prezentat referință și copii de pe înscrisurile necesare (f.d.38-39). Astfel, judecătorul a dispus examinarea cauzei în baza materialelor anexate la dosar.

Examinând în procedură scrisă cererea de chemare în judecată și materialele dosarului în raport cu prevederile legale, judecătorul consideră necesar de a admite parțial acțiunea din următoarele motive.

Conform art. 10 alin. (1) Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Iar, art. 276^4 Codul de procedură civilă stabilește că instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce

i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod.

Din materialele dosarului rezultă că, la 21 mai 2020 B.C. „EXIMBANK" S.A. a încheiat cu *****Andrei contractul de credit nr. 32845, potrivit căruia ultimul a primit credit în sumă de 75 000 lei și care urma a fi rambursat în 60 rate a câte 1 744 lei (f.d. 7-11).

Tot la 21 mai 2020 B.C. „EXIMBANK" S.A. a încheiat cu *****Andrei contractul de credit nr. 32846, potrivit căruia ultimul a primit credit în sumă de 75 000 lei și care urma a fi rambursat în 60 rate a câte 1 744 lei (f.d. 12-16).

În vederea garantării executării contractelor de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020, în aceiași zi, adică la 21 mai 2020 B.C. „EXIMBANK" S.A. a încheiat cu *****Irina contractul de fidejusiune nr.32845, potrivit căruia ultima s-a obligat față de creditor, în mod solidar cu debitorul să execute integral obligațiile debitorului rezultate din contractele de credit enunțate, inclusiv dar nelimitându-se la suma creditului, dobânzile, dobânzile de întârziere, comisioanele, penalitățile și alte plăți contractuale datorate de către debitor (f.d.17-19).

Totodată, potrivit pct. 5 din condițiile particulare ale contractelor de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020, pentru utilizarea creditului, debitorul plătește creditorului o dobândă fixă în mărime de 13,45% anual. Calculul dobânzii se va efectua de bancă pe baza următoarei formule: Sold credit x rata dobânzii x numărul zile : 365 (366).

Potrivit extrasului din cont, la 21 mai 2020 *****Andrei a primit două credite în sumă de 75000 lei fiecare conform contractelor de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020 (f. d. 20).

La 09 iunie 2023 și 01 august 2023, B.C. „EXIMBANK" S.A. a expediat în adresa pârâților *****Andrei și *****Irina notificările nr.03-1 și 03-2, prin care a solicitat achitarea datoriei conform contractelor de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020, însă acestea nu au fost recepționate, fiind returnate expeditorului cu mențiunea „nereclamat" (f.d. 23-28).

Conform art. 774 alin. (1) și art. 776 Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 859 alin. (1) și (2) Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art. 1763 alin. (1) Codul civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii.

Articolul 1764 alin.(1) Codul civil prevede că părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.

Judecătorul reține că, reieșind din circumstanțele cauzei, pârâtul *****Andrei nu a achitat în termen ratele lunare, care sunt formate din soldul creditului și dobânda contractuală conform

graficului la contractele de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020, admițând restanță începând cu 21 septembrie 2022.

Astfel, conform art.1769 alin.(1) lit. d) Codul civil, creditorul poate rezolvi contractul şi cere restituirea creditului şi a sumelor aferente dacă debitorul nu a executat obligaţia de restituire a cel puţin 2 tranşe ale creditului, atunci cînd contractul prevede restituirea creditului în rate.

Având în vedere că *****Andrei nu a executat obligaţia de restituire a cel puţin 2 tranşe ale creditelor conform graficului de plăți, B.C. „EXIMBANK" S.A. a rezolvit contractele de credit și pârâtul este obligat să restituie corpul creditului și dobânda aferentă.

Conform art. 1767 alin.(1) Codul civil, părţile pot conveni asupra constituirii unor garanţii reale (inclusiv gaj), personale (inclusiv fidejusiune) sau a unor alte garanţii uzuale în practica bancară.

La 21 mai 2020 B.C. „EXIMBANK" S.A. a încheiat cu *****Irina contractul de fidejusiune nr. 32845, prin care ultima s-au obligat să răspunsă solidar cu *****Andrei pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a tuturor obligațiilor prevăzute în contractele de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020.

Conform art.1637 alin.(1) Codul civil, obligaţia fidejusorului apare şi devine scadentă doar în măsură în care apare şi devine scadentă obligaţia debitorului faţă de creditor.

Articolul 1640 Codul civil prevede că cu excepţia cazului în care s-a stipulat altfel, obligaţia debitorului şi a fidejusorului este solidară şi, în consecinţă, creditorul poate pretinde executarea solidară de la debitor sau, în limitele garanţiei, de la fidejusor.

Deoarece *****Andrei nu își execută în termen obligațiile ce rezultă din contractele de credit, fidejusorul *****Irina răspunde solidar pentru obligațiile acestuia și urmează ambii să achite B.C. „EXIMBANK" S.A. suma de 46 360, 12 lei cu titlu de credit neachitat și suma de 7 386,93 lei cu titlu de dobândă contractuală rezultată din contractul de credit nr. 32845 din 21 mai 2020, precum și suma de 46 360,12 lei cu titlu de credit neachitat și suma de 7 467,19 lei cu titlu de dobândă contractuală rezultată din contractul de credit nr. 32846 din 21 mai 2020.

Referitor la pretenție privind încasarea sumei de 14,61 lei cu titlu de dobândă majorată (penalitate), judecătorul reține următoarele.

Conform art. 942 alin.(1) și (2) Codul civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale.

Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

Conform art. 947 alin.(1)-(3) Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă.

Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că, întârzierea în executarea obligaţiilor pecuniare are drept consecinţă plata dobânzii de întârziere, indiferent dacă debitorul a folosit

aceşti bani în alte scopuri sau i-a reţinut cu rea-intenţie. Dobânda de întârziere este plata pentru folosirea surselor financiare străine și nu reprezintă o clauză penală, deoarece aceasta se percepe indiferent de natura prestaţiei datorate (pecuniară sau de altă natură). Însă clauza penală este un mijloc de garantare a executării obligaţiilor și constituie o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat. Ea poate fi stipulată fie în contractul ce dă naştere raportului obligaţional, fie într-o convenţie ulterioară încheiată înainte de momentul în care intervine neexecutarea prestaţiilor datorate de debitor. Suma prevăzută prin clauza penală are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligaţiilor contractuale de către debitor.

Potrivit pct. 12 din condițiile particulare a contractului de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020, pentru utilizarea creditului peste termenele de scadență a ratelor creditului prevăzute în graficul de plăți, debitorul plătește o dobândă de întârziere egală cu 5 (cinci) puncte procentuală față de rata dobânzii indicate în punctul 5, aplicată la soldul creditului neachitat în termen pentru perioada de întârziere, calculată pentru fiecare zi de întârziere pe baza următoarei formule: Sold credit restant rata dobânzii de întârziere – numărul de zile de întârziere : 365 (366) zile.

Iar punctul 5 al aceluiași contract prevede dobânda contractuală fixă în mărime de 13,45% anual.

La caz, B.C. „EXIMBANK" S.A. solicită încasarea de la pârâți a dobânzii majorate (penalitate) conform pct. 12 din condițiile particulare a contractului de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020, deși prin această clauză s-a stabilit dobândă de întârziere, care este o plată diferită și nu reprezintă o clauză penală.

Conform art. 1100 alin. (1)-(3) Codul civil, contractul trebuie interpretat pe principiile bunei-credinţe.

Contractul se interpretează după intenţia comună a părţilor, fără a se limita la sensul literal al termenilor utilizaţi.

Dacă una dintre părţi a avut intenţia ca contractul sau o clauză a sa să aibă un anumit sens şi la momentul încheierii contractului cealaltă parte cunoştea sau trebuia, în mod rezonabil, să cunoască intenţia primei părţi, contractul se interpretează în sensul înţeles de prima parte.

Iar articolul 1107 alin. (1) și (2) Codul civil prevede că neclarităţile din condiţiile contractuale standard se interpretează în defavoarea părţii care le-a formulat.

În caz de dubiu, contractul se interpretează în favoarea celui care a contractat obligaţia şi în defavoarea celui care a stipulat-o. În toate cazurile, contractul se interpretează în favoarea aderentului sau a consumatorului.

Judecătorul reține că, clauza de la pct. 12 din condițiile particulare a contractului de credit nr. 32845 și nr. 32846 din 21 mai 2020 a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicând diferite părţi (cauze similare aflate și în procedura judecătorului) şi care nu a fost negociată individual, creând o confuzie între dobânda de întârziere și penalitate.

Conform art. 1069 alin. (1)-(3), (6) Codul civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu.

Dacă una dintre părți propune celeilalte părți să selecteze din mai multe clauze, clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse.

Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual.

Clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicând diferite părţi şi care nu a fost negociată individual.

Conform art. 1072 alin.(1) Codul civil, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul.

Așadar reieșind din aceste prevederi legale în raport cu circumstanțele stabilite, judecătorul concluzionează că, clauza 12 privind dobânda majorată (de întârziere) egală cu 5 puncte procentuală față de rata dobânzii indicate în punctul 5 este abuzivă și creează incertitudine, fiind lovită de nulitate absolută din care considerente pretenția privind încasarea dobânzii majorate (penalitate) în sumă de 14,61 lei se va respinge.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Dat fiind că acțiunea B.C. „EXIMBANK" S.A. este admisă parțial, judecătorul consideră necesar de a compensa cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții.

Prin ordinul de plată nr.74051 din 14 septembrie 2023 se confirmă că B.C. „EXIMBANK" S.A. a achitat taxa de stat la depunerea acțiunii în mărime de 3 228,11 lei (f.d.2).

Astfel, pârâta urmează să compenseze reclamantei cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 3 227,23 lei.

Din considerentele menționate supra, judecătorul consideră necesar de a admite parțial acțiunea.

În conformitate cu art. 94, 236, 238-241, 276^2 -276^4 și art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecătorul –

h o t ă r ă ș t e :

Cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „EXIMBANK" Societate pe Acțiuni împotriva lui *****Andrei și *****Irina, se admite parțial.

Se încasează în mod solidar de la *****Andrei, IDNP *****, și *****Irina, IDNP *****, domiciliați în mun.Chișinău, str.*****, în beneficiul Băncii Comerciale „EXIMBANK" Societate pe Acțiuni, IDNO 1002600010273, cu sediul în mun. Chişinău, bd. Ştefan cel Mare şi Sfânt 171/1, următoarele sume:

- în baza contractului de credit nr. 32845 din 21 mai 2020 și a contractului de fidejusiune nr. 32845 din 21 mai 2020, suma de 46 360 (patruzeci și șase de mii trei sute șaizeci) lei și 12 bani cu titlu de credit neachitat, suma de 7 386 (șapte mii trei sute optzeci și șase) lei și 93 bani cu titlu de dobândă contractuală;
- în baza contractului de credit nr. 32846 din 21 mai 2020 și a contractului de fidejusiune nr. 32845 din 21 mai 2020, suma de 46 360 (patruzeci și șase de mii trei sute șaizeci) lei și 12 bani cu titlu de credit neachitat, suma de 7 467 (șapte mii patru sute șaizeci și șapte) lei și 19 bani cu titlu de dobândă contractuală;
- sumă de 3 227 (trei mii două sute douăzeci și șapte) lei și 23 bani cu titlul de taxa de stat achitată la depunerea acțiunii proporțional pretențiilor admise din acțiune.

În rest, pretențiile din acțiune în partea încasării sumei de 14, 61 lei cu titlu de dobândă majorată (penalitate) în baza contractului de credit nr. 32845 din 21 mai 2020, sumei de 14, 61 lei cu titlu de dobândă majorată (penalitate) în baza contractului de credit nr. 32846 din 21 mai

2020, precum și în partea solicitării de compensare a excedentului cheltuielilor de judecată încasate prin prezenta hotărâre, se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul instanței emitente.

Judecător **Petru Harmaniuc**